

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,

N. POLIZU-MICȘUNESTI, O. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Tabla de materii pe anul 1919-1920 fiind apărută și distribuită abonaților, sunt rugați acei cari nu au primit-o să binevoiască a o cere trimitând și costul abonamentului.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.—*Inalia Curte de Casație și Justiție, secțiunea I.*—Comisiuni arbitrale.—Hotărâri.—Recurs în Casație.—(N. Iorga cu E. Castano)—Secțiunea III.—Contencios administrativ.—Act de autoritate.—Pensiune.—Suspendarea plății.—Recurs în Casație (Preotul Al. Popescu cu Minist. de Finanțe).

Curtea de apel din Constanța.—Pensiune alimentară.—Obligațiunea soțului.—Acțiune de despărțenie (Petre Alexandrescu cu Maria P. Alexandrescu).

Trib. Ilfov s. III, civ. cor.—Sechestrul.—Supuși inamiei.—Bunuri puse sub sechestrul.—Măsură de ordin politic.—Societate.—Persoană morală.—Capacitate.—Intervenție. (Doyen și David, secheștrii societății O. A. Rosenberg & C-ile, cu Berchtold și Margulies).

Trib. Iași s. I.—Acțiune judecătorească.—Caracterizare.—Avulsione.—Proprietar riveran.—Modificarea textului francez (adnotația d-lui profesor D. Alexandresco).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE.

SECȚIA I

Audiența dela 1 Noembrie 1920

Președinția d-ului Victor Romniceanu, Prim-Președinte

Nicolae Iorga cu E. Castano.

COMISIUNI ARBITRALE.—HOTĂRĂRI.—ATACAREA LOE CU RECURS LA TRIBUNAL.—DACA SENTINȚELE TRIBUNALULUI MAI SUNT SUPUSE VRE-UNEI CĂI DE ATAC.—ART. 24 DIN DECRETUL-LEGE 1420 DIN 2 APRILIE 1920.

Sentințele date de tribunal evocând fondul, după ce a casat o hotărâre a comisiunilor arbitrale de pe lângă judecătorii de ocol, instituite pentru rezolvarea conflictelor dintre proprietari și chiriași, sunt definitive și executorii, și nu mai pot fi supuse nici unei alte căi de atac, afară numai dacă hotărârea comisiei arbitrale a fost casată pe motiv de incompetență, în care caz tribunalul, evocând fondul, va judeca în primă, sau ultimă instanță după competența sa.

No. 503.—Admis, după divirgință, incidentul de inadmisibilitatea recursului făcut de Nicolae Iorga contra deciziei Curții de apel București s. II No. 146|920 dată în proces cu E. Gastano.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier V. Bossy. S'a ascultat d. avocat Canciov pentru intimat în susținerea incidentului de inadmisibilitatea recursului, d. acocaț Minei pentru recurent în combaterea incidentului și d-l procuror general N. Procopescu în concluzii pentru respingerea incidentului.

Curtea, deliberând,

Asupra incidentului de inadmisibilitate a recursului făcut de N. Iorga contra deciziei No. 146|920 a Curții de Apel din București s. II dată în cauză cu intimatul E. Castano;

Având în vedere că, în fapt, se constată că Nicolae Iorga, în calitate de proprietar al unui imobil urban întemeindu-se pe art. 5 din decretul-lege No. 1490|920 a cerut comisiei arbitrale să oblige pe chiriașul său a evacua un apartament pe care îl ocupă în zisul imobil;

Că comisiunea arbitrală admitând cererea, chiriașul a făcut recurs, pe care trib. Ilfov l'a admis și apoi judecând pricina în fond a respins cererea de evacuare; că, în contra sentinții tribunalului, proprietarul făcând apel, Curtea l'a respins prin deciziunea în contra căreia a făcut recursul ce urmează să fie judecat;

Considerând că, înainte de a se discuta motivele de recurs, intimatul a susținut că sentința tribunalului asupra recursului făcut de proprietar este pronunțată în ultima instanță, prin urmare ea nu mai poate fi atacată pe nici o cale, nici cu apel nici cu recurs, de aceea a cerut ca recursul să fie respins;

Considerând că pentru rezolvarea diferendelor dintre proprietari și chiriași, isvorâte din prelungirea contractelor de închiriere, legea a derogat dela principiul celor două grade de jurisdicțiune și a înființat o jurisdicțiune excepțională care să judece definitiv urgent și sumar aceste diferende, în cazurile pe care le-a specificat anume și pe care, dacă le-ar fi lăsat să se rezolve după procedura ordinară, ar fi putut din cauza întârzierii să aducă o gravă perturbare și atingere ordinii publice.

Că, de aceea, a prescris prin art. 24 că hotărârile pronunțate de comisiunile arbitrale sunt definitive și executorii și nu pot fi atacate de cât cu recurs la Tribunal pentru incompetență, exces de putere, violare de lege sau vădită eroare de fapt;

Că, dacă tribunalul respinge recursul, hotărârea comisiunii rămâne definitivă, iar dacă îl admită, în loc de a trimite cauza la o altă comisiune și ca să nu se lungească judecata, a dat tribunalului dreptul de a evoca întreaga afacere, adică dreptul de a judeca în fond și de a face ceea ce trebuia să facă comisiunea arbitrală, prin urmare sentința pe care o pronunță, urmează să aibă același caracter, adică să fie definitivă și executorie, dacă comisiunea arbitrală a judecat în limitele competenței sale;

Că este adevărat că, în cazul când motivele de recurs sunt întemeiate, art. 24 dând dreptul tribunalului să evoce întreaga afacere, adaugă cuvintele: «pe care o va judeca în prima și ultimă instanță dupe competența sa», de unde ar părea să rezulte că, în caz de casare pentru orice motiv, sentința tribunalului ar fi supusă apelului și recursului după competența sa;

Considerând însă, că aceste cuvinte nu se pot raporta de cât la cazul când hotărârea comisiunii este atacată pentru incompetență, căci în acest caz comisiunea arbitrală, eșind din sfera atribuțiilor sale, hotărârea ce pronunță nu mai poate să fie definitivă, dreptul comun trebuie să-și reia aplicațiunea sa, și de aceea tribunalul anulând hotărârea comisiunii, va judeca în primă sau ultimă instanță dupe competența sa;

Că, de altfel, dispozițiunile din art. 24 sunt absolut identice cu cele din art. 82 din legea judecătoriilor comunale și de ocoale din 1879, care totdeauna au fost tot asemenea interpretate și aplicate, prin urmare autorii decretului din 1920, adoptând întocmai aceleași dispozițiuni, nu se poate presupune că au voit să le dea un alt înțeles.

Considerând că, deși termenii întrebuințați de legiuitor nu sunt destul de clari, această interpretare este singura posibilă, căci altfel ar trebui să admitem că legiuitorul, în loc să fie consecvent cu scopul ce și-a propus de a asigura o judecată promptă, pentru acest fel de procese, a făcut tocmai contrariul, înființând o procedură mai lungă chiar de cât cea obișnuită, dând adică afară de comisiunea arbitrală și recursul la tribunal, încă alte două instanțe, apelul și recursul în Casație, adică în total 4 instanțe, care să întârzie și să prelungească cât mai mult judecățile, ceea ce este sigur că n'a voit:

Că, afară de aceasta, precum și în caz de respingerea recursului, sentința tribunalului este definitivă și nu mai poate fi atacată pe nici o cale, oricât de mare ar fi valoarea litigiului, tot astfel trebuie să fie

și în cazul de casare și evocare, sentința tribunalului trebuie să termine judecata, căci astfel ar trebui să presupunem că legiuitorul a înțeles să dea dreptul de apel și de recurs nu după valoarea litigiului, ci după cum tribunalul respinge sau casează, ceea ce este inadmisibil;

Că dar cuvintele: «va judeca în primă sau ultimă instanță după competența sa», se aplică numai la cazul când hotărârea comisiunii arbitrale se casează pentru motiv de necompetență, iar dacă se casează pentru un alt motiv, cum este în speță, sentința Tribunalului în care se evocă fondul, înlocuind hotărârea comisiunii arbitrale, nu mai putea fi atacată cu apel, prin urmare Curtea, respingând apelul, a făcut ceea ce trebuia să facă, independent de modul cum a motivat deciziunea sa, de aceea recursul făcut în contra acestei deciziuni este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, admite incidentul și respinge recursul.

SECȚIUNEA III.

Audiența de la 17 Naembrie 1920.

Președinția d-lui D. G. Tăzlaşoanu, consilier

Preotul Al. Popescu cu Ministerul de Finanțe.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — FUNȚIONAR. — PENSIUNE. — OPRIREA PLĂTEI PENSIUNELI. — ACT DE AUTORITATE. — ART. 5. § III LIT. F. DIN LEGEA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE.
PENSIUNE. — PLATA EI. — CUMUL. — OPRIREA PLĂTEI PENSIUNELI. — ART. 6. DIN LEGEA CUMULULUI ȘI ART. 23. DIN LEGEA GENERALĂ DE PENSIUNI.

¹⁰ Când Statul prin Ministerul respectiv, comportându-se ca autoritate publică, iar nu ca persoană juridică, ordoană funcționarilor de gestiune să înceteze plata pensiunii unui pensionar, exercită un act administrativ de autoritate, de competența Inatei Curți de Casație secția III de a l' judeca în prim și ultim resort.

²⁰ Ministerul de Finanțe nu poate fără a săvârși o călcare a legii, să oprească printr'un simplu act de autoritate, plata pensiunii unui pensionar, ci trebuie ca în conformitate cu art. 23, al. penultim din legea generală de pensiuni să dea o deciziune motivată, supusă căilor de reformare prevăzute de acest text de lege.

No. 401. — Admis recursul făcut de preotul Al. Popescu contra refuzului Ministerului de finanțe de a dispune plata pensiunii sale constatată prin deciziunea No. 309/908 a Comisiunii pentru constatarea și regularea drepturilor la pensie.

S'au ascultat dl. avocat Al. Ionescu în susținerea recursului și dl. avocat C. Marinescu în cambateri.

Curtea, deliberând,

Asupra recursului făcut de Preotul Al. Popescu prin petițiunea înreg. la No. 5596/920;

Având în vedere că, în fapt, se constată că recursul a primit până la 1 Aprilie 1920, pe lângă retribuțiunea sa de preot și o pensie ca fost învă-

țator, ambele din bugetul Statului, dar care nu depășesc împreună suma de 300 lei lunar; că dela data de mai sus, Ministerul de Finanțe a refuzat de a mai servi recurentului pensiunea de învățător.

Că acestea fiind faptele, urmează a se stabili: 1) dacă refuzul Ministerului de a satisface dreptul de pensiune al recurentului constituie un act administrativ de autoritate; 2) dacă, socotindu-se ca atare, actul e făcut sau nu cu călcarea legii:

Considerând că prin act administrativ de autoritate se înțelege actul făcut de administrațiune ca autoritate publică, iar prin act de gestiune se înțelege actul pe care Administrațiunea îl face ca persoană juridică cu drept de dispozițiune sau de administrare a patrimoniului ei; ca tot ca act administrativ de gestiune se consideră și acela prin care un funcționar de gestiune: impiegat, șef de birou, comptabil, casier, etc, îl face din proprie inițiativă sau pe baza ordinelor date de capii administrațiunii care dețin autoritatea sau dreptul de comandă;

Considerând că, în speță, refuzul de care se plânge recurentul nu pornește din partea unui funcționar de gestiune și nici din partea Ministerului ca persoană morală; că acest refuz nu e consecința vre-unui raport juridic de drept privat între Administrațiune și recurent; că statul refuzând plata pensiunii, nu invoacă contra recurentului drepturi patrimoniale sau de creanță, ci dreptul de a opri, ca putere sau autoritate publică liberarea pensiunii pe motiv că dreptul recurentului la această pensiune nu s'ar mai putea legalmente exercita;

Că, în atare caz, statul prin Ministerul respectiv comportându-se ca autoritate publică, iar nu ca persoană juridică, actul său de a ordona funcționarilor de gestiune să înceteze plata pensiunii recurentului, constituie un act administrativ de autoritate, de competența acestei Curți de a-l judeca în prim și ultim rezort, iar nu un act de gestiune.

În ce privește chestiunea legalității actului atacat; Având în vedere că Ministerul prin reprezentantul său, azi în instanță, pentru a justifica refuzul de a plăti recurentului pensiunea, invoacă dispozițiunile art. 6 din legea cumulului și art. 23 din legea generală de pensuni;

Considerând că, după aceste texte de lege, cumulul pensiunii cu retribuția unei funcțiuni publice este permis dacă ambele întrunite nu trec de 300 lei lunar;

Că, în speță, din actele prezentate de recurent și necontestate de Minister, rezultă că pensiunea acordată recurentului ca fost învățător unită cu retribuțiunea sa de preot. funcționar public, nu depășesc suma de 300 de lei pe lună;

Că, chiar în cazul când ar fi depășit această sumă, încă Ministerul nu era îndreptățit ca prin trun simplu act de autoritate să oprească plata pensiunii recurentului, ci trebuia să procedeze conform art. 23 al. penultim din legea generală de pensuni, dând ca primă instanță administrativă, o deciziune motivată, supusă căilor de reformare prevăzute de acest text de lege.

Că, neprocedând astfel, Ministerul prin refuzul său de a plăti pensiunea recurentului, săvârșeste un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legii.

Pentru aceste motive, admite.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența dela 24 Septembrie 1920

Președinția d lui G. L. Dimitriu, consilier,

Petre Alexandrescu cu Maria P. Alexandrescu.

PENSIUNE ALIMENTARĂ. — OBLIGAȚIUNEA SOȚULUI DE A DA AJUTOR SOȚIEI ÎN TIMPUL CĂSĂTORIEI. — CÂND ÎNCETEAZĂ. — ART. 196 CODUL CIVIL.

PENSIUNE ALIMENTARĂ. — DREPTUL SOȚIEI DE A O CERRE DELA SOȚ ÎNDEPENDENT ȘI ÎNAINTE DE ACȚIUNEA DE DESPĂRȚENIE. — ART. 196 C. CIVIL.

1° Femeia are dreptul în principiu să ceară alimente dela soțul ei în timpul căsătoriei, de oarece, potrivit art. 196 din codul civil, bărbatul este dator în timpul căsătoriei a înlesni femeii sale toate cele trebuincioase pentru viețuirea ei după starea și puterea sa.

Această obligațiune însă fiind direct corelativă obligației femeii de a locui cu dânsul, încetează și soțul părăsit poate refuza alimente și orice ajutor material soției sale, atâta timp cât dânsa prezistă să rămână departe de el.

2° Numai atunci când femeia ar fi izgonită de către soțul ei din domiciliul conjugal, sau când soțul prin faptul său i-ar fi făcut imposibilă șederea la domiciliul conjugal, soția poate reclama o pensiune alimentară dela soțul ei, independent și mai înainte de introducerea cererei de despărțenie.

No. 58. — Admis în parte apelul făcut de Petre Alexandrescu în contra sentinței civile cu No. 254/920 a Tribunalului Constanța, în proces cu Maria P. Alexandrescu.

Curtea,

Asupra apelurilor făcute de Petre Alexandrescu cu petiția înregistrată la No. 1574/920 și Maria P. Alexandrescu cu petiția înregistrată la No. 1632/920, în contra sentinței civile No. 254/920, a tribunalului Constanța, apeluri cari au fost conexate prin jurnalul No. 493 din 9 Iulie 1920.

Având în vedere concluziunile puse de avocații părților și actele din dosar.

Având în vedere sentința atacată cu apel, prin care s-a admis în parte acțiunea intentată de Maria P. Alexandrescu, cu petiția înregistrată la No. 20119/1920 și a obligat pe soțul aceștia Petre Alexandrescu să plătească reclamantei o pensiune alimentară de câte 350 lei pe lună, cu începere dela 18 Mai a. c., data intentării acțiunii, și până la terminarea definitivă a procesului de divorț intentat de soț, plus 200 lei cheltueli.

Având în vedere că Maria P. Alexandrescu, reclamanta dela întâia instanță, tinde prin apelul său a i se majora pensiunea alimentară ce i s-a acordat de tribunal și în acelaș timp a i se mai acorda tot cu titlu de pensie, o sumă globală de 2000 lei pe timpul dela Decembrie 1919, de când a fost părăsită

de soțul său, și până la 24 Aprilie 1920, data când dânsul i-a intentat acțiunea de divorț; iar apelantul Petre Alexandrescu tinde prin apelul său, a se reduce cuantumul pensiei alimentare la care a fost obligat de tribunal să plătească soției sale.

În ce privește cererea apelantei Maria Alexandrescu, de a i se acorda o sumă globală de două mii lei pentru cheltuiala făcută cu întreținerea sa, pe timpul anterior intentării acțiunii de divorț, dela Decembrie 1919 și până la 24 Aprilie 1920, în care timp dânsa a locuit separată de soțul ei și anume în orașul Tecuci, unde de fapt și-a strămutat locuința, pe când soțul ei este stabilit în comuna Caramurat, unde a fost numit judecător ajutor.

Având în vedere că, în principiu, este adevărat că femeia are dreptul să ceară alimente dela soțul ei în timpul căsătoriei; că acest drept decurge din art. 196 din codul civil, după care bărbatul este dator în timpul căsătoriei a înlesni femeii sale toate cele trebuincioase pentru viața ei, după starea și puterea sa.

Că, însă, tot după această dispozițiune a legii femeia este datoare să locuiască împreună cu bărbatul ei și să-l urmeze ori în ce loc va găsi el de cuviință să-și stabilească locuința sa;

Că de aici rezultă că obligația bărbatului de a avea grijă de hrana și întreținerea femeii sale este direct corelativă obligației femeii de a locui împreună cu dânsul și că numai la locuința chiar a bărbatului soția poate cere alimentele ce îi sunt datorite și acolo ea trebuie să și le primească;

Că, dar, soțul părăsit poate refuza alimente și ori-ce ajutor material soției sale, atâta timp cât dânsa persistă să rămână departe de el;

Că acest procedeu de constrângere este, de altfel, singura sancțiune legală contra soției recalitrante, care refuză fără vre-o cauză binecuvântată să reintegreze domiciliul conjugal sau să urmeze pe soț acolo unde dânsul și-a stabilit locuința.

Considerând că numai atunci când femeia ar fi izgonită de către soțul ei din domiciliul conjugal, sau când soțul, prin faptul său, i-ar fi făcut imposibilă șederea la domiciliul conjugal, dânsa ar putea, în adevăr, reclama o pensie alimentară dela soțul ei, independent și mai înainte de introducerea cererei de despărțenie;

Că acest drept la alimente, însă, încetează și nu poate fi recunoscut soției, cât timp ea s'ar opune, fără vre-un motiv plauzibil, de a urma pe soțul ei și de a relua viața comună sau cât timp nu se dovedește că soțul ar fi refuzat să o primească în domiciliul său;

Având în vedere că, în speță, apelanta Maria Alexandrescu nu dovedește cu nimic, nici că a fost

izgonită din domiciliul bărbatului, și nici că acesta a refuzat să o primească la domiciliul său; din contra, soțul ei fiind numit judecător-ajutor la Judecătoria de ocol din Caramurat, apelanta a refuzat să-l urmeze în acea localitate, unde dânsul era chemat să-și exercite funcțiunea;

Că, în fine, apelanta, nu numai că nu dovedește că ar fi fost maltrată de soțul ei, sau că dânsul i-ar fi făcut imposibilă șederea la domiciliul conjugal prin vre-un fapt oarecare, dar dânsa nici măcar nu a intentat cerere de divorț contra soțului ei pentru vre-o asemenea cauză, ci din contră dânsul a intentat procesul de divorț, în urma refuzului ei de a mai locui cu dânsul.

Că, astfel fiind, cererea apelantei de a i se acorda suma de două mii lei, ce pretinde că a cheltuit pentru întreținerea sa pe timpul dela Decembrie 1919 și până la intentarea divorțului, este neîntemeiată și urmează să fie respinsă;

Având în vedere că, în ce privește cuantumul pensiei acordată de tribunal apelantei, Curtea apreciind, urmează a ține seama de pozițiunea socială a soților, de mijloacele bărbatului, cum și de trebuințele femeii, potrivit dispozițiilor art. 250 combinate cu acele ale art. 190 din codul civil.

Că, ținând seama de faptul că apelanta Maria Alexandrescu are un imobil în orașul Tecuci strada Nicorești No. 37, precum a recunoscut la interogatoriu ce i s'a făcut la tribunal, că acest imobil îi aduce fără îndoială un folos, fie că locuiește dânsa în el, fie că l'ar putea închiria în parte, cum de altfel apelantul susține că dânsa a și făcut, și ca dovedă a prezentat scrisorile aflate în dosarul tribunalului; că, pe lângă acestea, apelanta are un fiu din prima ei căsătorie și care este locotenent în armată și stă la dânsa și o ajută, contribuind pentru masă (a se vedea interogatoriul dela tribunal);

Considerând, că apreciind toate aceste împrejurări, Curtea găsește că suma de 350 lei lunar, cât i s'a acordat de tribunal este prea mare și o reduce la suma de 250 lei lunar.

Considerând, în adevăr, că pensia alimentară nu se poate acorda de cât numai în măsura și în limita în care ar avea efectiv trebuință acel ce o cere, și deci această pensie nu îi va fi datorită, dacă averea sa personală poate îndestula nevoile sale, după cum aceasta rezultă formal din art. 190 c. civ.

Considerând că, astfel fiind, pentru motivele mai sus arătate, urmează a admite în parte apelul făcut de Petre Alexandrescu și a respinge ca nefundat apelul făcut de Maria Alexandrescu.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier Remus C. Benișache, admite în parte apelul.

Semnați: C. L. Dimitriu, C. Nacian, Al. Teodorescu, Gr. Teodorescu, Remus Benișache.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III C. C.

Audiența dela 8 Decembrie 1920.

Președinția d-lui Gr. Săvescu, prim-președinte.

Doyen și David ca secheștri ai soc. O. A. Rosenberg et C-nie cu Berchtold Margulies.

SECHESTRU.—SUPUS INAMIC.—PUNEREA SUB SECHESTRU A AVEREI. MĂSURĂ DE ORDIN POLITIC.—EXERCITAREA EL.—ADMINISTRATORI SECHEȘTRI.—SFERA LOR DE ACȚIUNE.—DREPTUL DE A INTERVENI ÎNTR'UN PROCES ÎNAINTEA UNOR INSTANȚE STRĂINE.—ART. 247 PR. CIVILĂ.

SOCIETĂȚI.—PERSOANE MORALE.—EXISTENȚA LOR ÎN LIMITELE PREVĂZUTE DE LEGEA CARE LE A CREAT.—CAPACITATE. CAPACITĂȚI JURIDICE.—INCAPACITĂȚI DE ORDIN POLITIC.—CARACTERUL LOR NAȚIONAL.—SOCIETĂȚI ÎN PERSOANE MORALE.—INCAPACITATE DE ORDIN POLITIC.—DACA LE URMĂREȘTE ȘI ÎN AFARĂ DE TERITORIUL UNDE AU FOST CREATE.

1° Deși punerea sub sechestru a averilor supușilor inamici este o măsură de ordin eminamente politic și de siguranță a Statului, care prin urmare nu poate fi exercitată de un stat de cât până în punctul unde i se oprește suveranitatea, care încetează acolo unde începe suveranitatea unui alt stat, totuși de aci nu rezultă că puterea de acțiune a administratorilor odată numiți se mărginște numai la fruntariile țării unde au fost numiți și că nu ar putea să intervină într'un proces înaintea instanțelor judecătorești din altă țară și în care ar figura societatea ai cărei administratori secheștrii sunt, pentru a-i apăra interesele.

2° O societate neputând avea ca ori și ce persoană civilă sau morală existența, de cât pe temeiurile legilor țării care i-a indicat modalitățile și condițiunile de funcționare ce constituiesc personalitatea sa juridică, identică cu starea civilă a persoanelor fizice, ca și acestea va avea nevoie de capacitate ori de câte ori legea căreia îi datorește existența ar fi hotărât astfel,

3° Cu toate că incapacitățile de ordin politic nu urmăresc pe cel lovit de cât numai în cuprinsul teritoriului statului care a edictat acele incapacități, totuși acest principiu nu și poate avea aplicațiunea de cât atunci când e vorba de persoane fizice, iar nu și atunci când e vorba de persoane civile sau morale, cari existând numai în baza legii care le-a creat și, în limitele în cari legea le-a îngăduit existența urmează ca să fie urmărite peste tot locul de acele limite și restricțiuni în cadrul cărora legea le-a creat existența.

Jurnal No. 19790. — Admisă în principiu cererea de intervențiune făcută de Doyen și David în calitate de administratori secheștrii ai societății O. A. Rosenberg & C-nie, în procesul dintre acesta din urmă și Berchtold Margulies.

S'au ascultat d-nii avocați N. Petrescu-Comnen și D. Dobrescu din partea firmei O. A. Rosemaerg & Co., S. Rosental și Cristian Tomulescu din partea lui Berchtold Margulies, și Ion Pantazi din partea intervenienților Doyen și David.

Tribunalul,

Având în vedere că în acțiunea intentată de societatea O. A. Rosenberg și C-nie, cu sediul la Paris, lui Berchtold Margulies și făcând obiectul dosarului acestui tribunal No. 2504/920, au făcut cerere de intervențiune Doyen și David, în calitate de administratori secheștri ai societății, instituiți de instanțele judiciare franceze, spre a sprijini în această calitate cererea principală introdusă de societatea O. A. Rosenberg și C-nie, pe care și-au însușit-o și spre a salvagarda drepturile decurgând din condițiunea numiților de administratori secheștri.

Având în vedere că reprezentanții în instanță ai societății O. A. Rosenberg, fără a tăgădui că administratorii secheștri ar avea în cauză un interes actual, născut și legitim, au cerut totuși a se declara intervențiunea lor ca ne admisibilă în principiu, pe următoarele motive :

1. Măsurile luate în urma războiului de diferitele state relative la administrarea bunurilor supușilor inamici fiind de ordin politic, ele expiră la limita teritoriului puterii cari le-a edictat, de unde decurge că puterea de acțiune a administratorilor secheștri Doyen și David expiră la fruntariile Franței și nu poate fi exercitată în România.

2. Supusul inamic a cărui avere a fost pusă sub administrația justiției, nu pierde prin aceasta din capacitatea sa juridică, căci măsura se ia în contra averii, iar nu în contra persoanei sale.

3. Incapacitățile de ordin politic, nu urmăresc pe incapabil dincolo de fruntariile țării care le-a pronunțat.

Considerând că este în afară de orice discuțiune că punerea sub sechestru a averilor supușilor inamici este o măsură de ordin eminamente politic și de siguranță și care prin urmare nu poate fi exercitată de un stat de cât până în punctul unde i se oprește suveranitatea, care încetează acolo unde începe suveranitatea unui alt stat, că prin urmare dacă Doyen și David ar cere extinderea în România a secheștrului ordonat în Franța asupra bunurilor societății O. A. Rosenberg și C-nie, cererea lor ar trebui respinsă ca inadmisibilă ; că însă cu totul altul este rostul acestei intervențiuni, prin care se cere justiției românești, ca cu ocaziunea judecării procesului dintre societatea Rosenberg și Margulies să fie salvagardate interesele reprezentate prin administratorii secheștri, cerere asupra căreia justiția noastră va avea să se pronunțe în deplină libertate și care e departe de a aduce vre-o atingere cât de îndepărtată suveranității noastre naționale ; că, odată recunoscut în instanță că terenurile petrolifere din România, cari fac obiectul procesului, au fost achiziționate cu fondurile societății Rosenberg din Paris, că fac deci parte din patrimoniul acelei societăți, este evident că e de dreptul și datorია administratorilor secheștri să se intereseze de soluțiunea procesului și să intervină ca patrimoniul a cărui administrațiune le-a fost încredințat să nu fie nici periclitat nici diminuat, ceiace au și făcut și ceiace poate face orice străin sau chiar și orice stat străin, în fața justiției țării noastre.

Considerând că terenurile petrolifere în litigiu, nu au fost puse sub administrațiunea statului nostru,

că prin urmare nici măcar nu se poate întrevădea vre-un conflict de interese posibil între statul român și cel francez.

Considerând că odată stabilit că administratorii sequestrării Doyen și David pot sta în justiție, în calitate lor de intervenienți, rămâne de văzut dacă prezența lor este utilă și necesară, sau dacă cu alte cuviute, societatea O. A. Rosenberg și C-nie ar putea să se prezinte în instanță și fără asistența lor.

Considerând că societatea O. A. Rosenberg și C-nie, fiind în Franța și având sediul la Paris, este conform legilor franceze, o societate franceză, indiferent de naționalitatea componentelor săi; că o societate ne putând avea, ca ori și ce persoană civilă sau morală, existență, de cât pe temeiul legilor țării, care i-a indicat modalitățile și condițiile de funcționare, aceste modalități și condițiuni constituiesc personalitatea sa juridică, identică cu starea civilă a unei persoane fizice, și că după cum persoana fizică va avea nevoie de capacitate în anume cazuri, tot asemenea nevoie va avea și persoana civilă sau morală a societății, ori de câte ori legea căreia îi datorește existența, va fi hotărât astfel.

Considerând ca rezultă din actele din dosar și că este necontestat că societatea O. A. Rosenberg și C-nie a fost pusă sub administrațiunea justiției franceze, care dând administratorilor secheștri, puteri de giranți, a diminuat prin aceasta personalitatea sa juridică și că prin urmare cu această personalitate juridică scăzută, apare dânsa astăzi în fața justiției românești; că parte din puterile societății trecând în mâinile administratorilor secheștri, numai abilitată de aceștia, ea se poate considera ca reconstituită pe deplin în toate drepturile sale și aptă de a sta în judecată.

Considerând că obiecțiunea făcută de societate, că incapacitățile de ordin politic, nu urmăresc pe cel lovit, de cât numai în cuprinsul teritoriului statului care a edictat acele incapacități, nu are aplicațiune în speță; că, în adevăr, acesta este cazul pentru persoanele fizice, dar nici de cum pentru persoanele civile sau morale, ficțiune a legii, și cari nu există de cât în baza legii, care le-a creat; că o dată ce legea care le-a dat viață și existență a pus limite și restricțiuni înăuntrul cărora numai să poată trăi, este ca o consecință fatală ca aceste limite și restricțiuni să le însoțească peste tot locul, căci astfel a vroit legea creatoare și în afară de dânsa nu sunt.

Considerând că este de asemenea ne fundată obiecțiunea că societatea ar avea întreaga sa capacitate juridică pentru că sequestrul se aplică patrimoniului, iar nu persoanei, de oarece în speță este vorba tocmai de o parte din patrimoniul băncii din Paris, după cum am mai arătat; că este evident, că un supus inamic a cărui avere a fost pusă sub administrațiune forțată, rămâne liber de ași exercita acțiunile personale, dar acesta nu este cazul.

În ce privește cererea făcută de B. Margulies, de a fi scos din cauză O. A. Rosenberg și C-nie, menținându-se numai administratorii secheștri.

Având în vedere că B. Margulies a susținut că de oarece administratorii secheștri Doyen și David au primit dela justiția franceză puteri excepționale, cari îi substituie în toate atribuțiunile deferite prin statute

giranților societății, ei au plenitudinea acțiunii și deci înlocuind pe O. A. Rosenberg și C-nia acesta urmează să fie exclus din cauză.

Considerând că la 20 Martie 1915, președintele tribunalului Seinei, a dat în conformitate cu rechizițiunile parchetului, o ordonanță prin care conferă administratorilor secheștri Doyen și David, puterile giranților, pentru toate afacerile în curs; că în baza acestei imputerniciri, administratorii secheștri nu ar fi putut provoca lichidarea sau desfacerea societății, drept ce nu le era deferit; că, în drept și în fapt, societatea are astăzi existența legală, astfel că nu poate fi înlocuită, ci numai capacitată de administratorii secheștri; că, în afară de aceasta, imputernicirea specială în baza căreia Doyen și David au făcut intervențiunea nu este cea din 20 Martie 1915 ci o alta a președintelui tribunalului Seinei, din 29 Septembrie 1920, prin care sunt anume autorizați să intervină în procesul de față, alături și în favoarea lui A. O. Rosenberg și C-nie, iar nici de cum să ceară excluderea acestora; că tot astfel au formulat și cererea de intervențiune; că, în sfârșit, în nici un caz prezența în proces a lui A. O. Rosenberg și C-nie nu poate fi de natură a creia hotărârea ce s'ar da și deci a cauza un prejudiciu lui Margulies, prin compunerea instanței.

Pentru aceste motive, declară admisibilă în principiu cererea de intervențiune, etc.

Semnați; Gr. Săvescu, I. Buicliu, N. Venculescu.

TRIBUNALUL IAȘI, SECȚIA I-a

Audiența dela 6 Decembrie 1920.

Preșidenția d-lui E. Pctit prim-președinte

Gh. Bârzu cu răzeșii satului Vrănești

ACȚIUNE JUDECĂTOREASCĂ. — CALIFICARE JURIDICĂ PRIN OBIECTUL EI.

AVULSIUNE. — PROPRIETARUL EI. — REVENDICAREA PĂMÂNTULUI RĂPIT ÎN TERMEN DE UN AN. — MODIFICAREA TEXTULUI FRANCEZ PRIN ELIMINAREA ULTIMULUI PARAGRAF AL ART. 559 C. FR. — ART. 498 C. CIVIL ROM.

1° Calificarea unei acțiuni, din punctul de vedere juridic, nu rezultă din temeiurile de fapt și de drept, pe care ea se sprijină, ci numai din obiectul ei.

2° În caz de avulsiune, bucată de pământ a unui proprietar, ruptă și alipită de alt pământ rămâne proprietatea a cui a fost pământul de la care s'a rupt, sub condiția însă de a fi reclamată în termen de un an dela incorporarea lui la fondul vecin.

3° Art. 498 din codul nostru civil n'a mai reprodus paragraful ultim al art. 559 din codul francez, după care proprietarul deposedat prin violența apelor poate să exercite dreptul său de revendicare, chiar în urma expirării termenului de un an, adică 30 de ani, dacă proprietarul fondului către care s'a alipit pământul răpit prin violență, n'a pus încă stăpânire pe el.

Tribunalul.

Asupra acțiunii civile de față, prin care reclamantul Gh. Bârzu. în calitate de cumpărător a întinderii de 30 Ha. pământ dela răzeșii satului Vrancești, Grubna Nouă, Plasa Sculeni, Jud. Bălți — Basarabia, teren deslipit de râul Prut și alipit la moșiile pârâților din partea vechiului Regat, se plânge că pârâții îi turbură posesiunea, cerând să fie obligați a-i delăsa exclusiva proprietate a acestui teren ocupat samavolnic.

Având în vedere că prezenta acțiune referindu-se prin concluziile ei la stabilirea dreptului de proprietate în favoarea reclamantului Gh. Bârzu, este, în drept, o acțiune în revendicare, iar nu una posesorie, cum s'ar putea crede din cuprinsul ei, în care se vorbește de o turburare de posesie; că aceasta rezultă în mod cert din concluziile acțiunii, în care se cuprinde obiectul ei, în timp ce cuprinsul acțiunii fiind relativ la temeiurile de fapt și de drept pe care ea se sprijină, nu califică acțiunea din punct de vedere juridic; că, calificarea acțiunilor rezultă numai din obiectul lor, care în cazul de față este stabilirea dreptului de proprietate.

Având în vedere că atât prin cuprinsul acțiunii cât și din răspunsul la interogatorul pus reclamantului azi în instanță se stabilește, în fapt, că pământul în litigiu, în întindere de 30 ha, s'a rupt în anul 1909 de cursul râului Prut depe malul stâng, unde era moșia răzeșilor Basarabeni din satul Vrancești Grubna Nouă, și alipit de malul drept moldovenesc al moșiilor pârâților V. Cicei și locuitorii răzeși Petrișoreni ai satului Prolbota;

Văzând că, în cazul de față, este vorba de o avulsione, relativ la care art. 498 cod. civ. dispune că bucata ruptă și alipită în altă parte rămâne proprietatea a cui a fost pământul dela care s'a rupt, sub condițiunea însă de a fi reclamată în termen de un an;

Având în vedere că, în specie, ruptura s'a făcut în anul 1909, de când pământul a rămas neocupat de nimeni până la 1914, când sătenii pârâți au intrat în stăpânire, ceiace afirmă reclamantul la interogator;

Văzând că reclamantul Gh. Bârzu a cumpărat terenul în litigiu dela imputernicirii obștei Vrancești, cu actul autentificat de Trib. Iași secția 3-a la No. 3393 din 14 August 1918, determinându-l astfel: «pădurea numită Cotul lui Chiriac, care era situată pe moșia obștei Vrancești, iar în urmă ruptă din trupul moșiei, de râul Prut, și trecută la jud. Iași, comuna Hermeziu.»

Având în vedere că, conform principului *nemo ad alium plus juris transferre potest quam ipse habet*, obștenii din Vrancești nu au putut vinde reclamantului de cât drepturile pe cari le aveau asupra terenului în litigiu;

Având în vedere că dreptul de proprietate al ob-

ștenilor din Vrancești, în momentul când a fost vândut reclamantului — la 1918 — era deja stâns, conform art. 498 c. civ., prin neexercitarea lui în cursul unui an dela ruperea pământului, care a avut loc în anul 1909, ceiace se recunoaște formal de reclamantul la interogator.

Având în vedere că, chiar dacă am admite că cu toată suprimarea unei părți din textul corăspunzător al art. 559 c. francez, cuprinsul acestui text s'ar aplica în întregime și la noi, suprimarea fiind făcută numai pentru motive de inutilitate, tot nu putem trage vr'un argument în favoarea reclamantului, căci textul francez permite fostului proprietar, chiar după expirarea termenului de un an, reclamarea terenului rupt cu condițiunea însă ca proprietarul pământului de care s'a alipit porțiunea ruptă, să nu o fi luat încă în posesie; acesta nu e cazul de față, de oarece însuși reclamantul se plânge prin acțiune că pârâții sunt aceia cari au luat în posesiune terenul, arătând la interogator că această luare în posesie a avut loc încă din anul 1914.

Văzând că devada cu martori cerută de avocatul reclamantului spre a stabili că a reclamat în termenul prevăzut de lege pământul în litigiu, nu poate fi admisă, fiind în flagrantă contradicție cu declarația făcută de însuși reclamant la interogator;

Văzând că reclamantul Gh. Bârzu, prin avocatul său, având cuvântul asupra fondului afacerii, nu pune alte concluzii decât acele relative la admiterea dovezii cu martori, dilatarium care nu poate fi admis pentru motivele arătate.

Pentru aceste motive, redactate de D-1 Prim-Președinte, respinge ca nefundată acțiunea, etc.

Semnați: Eugen Petit, C. S. Lupu.

Observație. — Hotărârile relative la avulsione sunt rare de tot. De aceea, când întâlnim câte una, nu putem s'o lăsăm să treacă, fără a zice câteva cuvinte asupra ei.

Avulsionea (*avulsio*) este o parte considerabilă de pământ, care se poate recunoaște și distinge, și pe care puterea sau răpegiunea unui fluviu sau unui râu, navigabil sau nenavigabil, plutitor sau neplutitor, a rupt-o de odată și a alăturat-o către un fond inferior sau către malul opus.

Nu tot astfel este în privința aluviunii (art. 495-497 c. civ.), a cărui pământ nu se poate, din contra, distinge sau recunoaște de unde a venit, pentru că el se depune *cu încetul și pe nesimțite* (art. 495, 496 c. civil); de aceea, legiuitorul nu admite revendicarea aluviunii. Nu trebuie deci să confundăm aluviunea cu avulsionea. Pothier zicea foarte bine, în această privință: «*Cave ne alluvionem cum avulsione confundas*» (*Pandectes*, III, p. 100).

Când deci o bucată de pământ, care se poate re-

cunoaște, a fost ruptă *deodată*, iar nu cu încetul, prin puterea și răpegiunea apei (*vi fluminis*) dela locul ei și alăturată, fie prin adjuncțiune și juxtapozițiune, fie prin superpozițiune către fondul unui alt proprietar, acest pământ rămâne tot al celui dela care a fost rupt prin violență, și proprietarul fondului către care pământul a fost alăturat prin unul din modurile de mai sus, nu-l mai dobândește de astădată prin accesiune, regulele dela aluviune ne mai fiind aplicabile în speță.

Proprietarul părții astfel ruptă din moșia sa (*avulsio*), poate deci să revendice proprietatea acestui pământ *in termen de un an* de la incorporarea lui la fondul vecin. Acest termen de un an nu este o prescripție, ci o adevărată decădere. El începe a curge din momentul ce partea de pământ răpită a fost alipită către fondul vecin.

Codul Calimach dispune prin art. 552, că pământul rupt *vi fluminis* și alăturat către un alt fond, aparține tot vechiului proprietar de la care a fost rupt prin violență, fără a-i da însă nici un termen pentru revendicarea lui. Codul Calimach se deosebește deci în această privință, de codul austriac, căci art. 412 din acest din urmă cod declară că vechiul proprietar își pierde dreptul său asupra pământului rupt de la el, dacă nu l'a revendicat timp de un an, *wenn er es in einer Iarhesfrist nicht ausübt*. Va să zică spre deosebire de codul Calimach, codul austriac admite soluția dreptului nostru actual¹⁾.

Proprietarul pământului rupt prin evulsiune, ne putând să-și ia de cât pământul rupt din moșia sa acțiunea lui este *reală mobilă*.

Motivul pentru care s'a admis în speță un termen atât de scurt (un an), este după cum a zis raportorul la tribunal, că un termen mai lung ar fi prelungit din cale afară incertitudinea noilor posesori și ar fi întârziat cultura pământurilor lor.

Pentru ca acțiunea proprietarului revendicant să poată fi admisă, el trebuie să dovedească identitatea pământului rupt de la dânsul, căci dacă acest pământ n'ar putea fi recunoscut și identitatea sa n'ar putea fi stabilită cu precizie, el ar aparține aceluia către al cărui fond s'a alipit, aceasta fiind, după cum ne spune Pothier (*Propriété IX*, 165), o aluviune subită și instantanee, deosebită de cea prevăzută de art. 495 și 496 c. civil.

Se naște însă întrebarea: ce a înțeles legiuitorul când a zis că partea de pământ ruptă prin puterea apelor aparține tot aceluia de la care a fost ruptă? Chestiunea este controversată.

Unii, precum Aubry et Rau și alții, cred, în adevăr, că proprietarul dela care apele au luat o bucată de

pământ, poate s'o revendice și s'o transporte la locul de unde a fost luată; iar alții, precum Valette, etc. susțin că proprietarul urmează a stăpâni bucată sa de pământ la locul unde a dus-o apa. Acesta este sistemul pe care l'am crezut în totdeauna cel mai juridic. Să nu se zică, în adevăr, că acest sistem ar jigni drepturile proprietarului fondului către care s'a incorporat pământul rupt de la altul, căci aceasta este o consecință fatală a vecinătății unei ape curgătoare. Se știe, în adevăr, că apele sunt capricioase pentru proprietarii mărginași, căci ele când le dau, când le iau câte ceva: *dant et adimunt*.

Proprietarul deposedat prin violența unei ape curgătoare poate deci să reclame pământul său în termenul prescris de lege (un an), sau să renunțe la el, fără a datori nici o despăgubire proprietarului ve în către al cărui fond s'a alipit pământul său, avulsiunea fiind datorită unui caz de forță majoră, de care nu răspunde nimine.

Proprietarul revendicant va plăti însă celuilalt proprietar, conform dreptului comun, daunele ce i-ar fi pricinuit prin ridicarea pământului său (art. 998 c. civil).

Art. 498 din codul civil nu se mai aplică însă atunci când o parte din pământul unui proprietar mărginaș a fost deslipită de acest pământ prin formarea unui braț nou și incorporată unei insule, de care era mai înainte despărțită, căci textul de mai sus presupune str mutarea unei părți de pământ dela un loc la altul, ceea ce, în speță, nu există. În asemenea caz, se va aplica deci art. 501, iar nu art. 498 din codul civil.

Ultimul punct din această frumoasă sentință a tribunalului Iași este relativ la eliminarea din textul nostru a ultimului paragraf al textului francez.

După acest paragraf al textului corespunzător francez, produs atât în art. 456 din codul italian, cât și în art. 89 al legii bulgare asupra bunurilor, proprietății și servitutilor din 7 Februar 1904, proprietarul deposedat prin violența unei ape curgătoare, poate să-și exercite dreptul său de revendicare chiar în urma expirării termenului de un an, adică timp de 30 de ani, dacă proprietarul fondului către care s'a alipit acest pământ, n'a pus încă stăpânirea pe el. Acest paragraf fiind eliminat de legiuitorul nostru, dreptul de revendicare al proprietarului deposedat este pierdut, dacă el nu l'a exercitat în termen de un an din momentul deslipirii pământului său și alipirii lui către fondul vecin.

Speța judecată de tribunalul Iași este nouă. E primul caz de avulsiune în jurisprudența noastră; altă hotărâre nu cunoaștem în această privință.

Cât pentru aluviune, există o hotărâre anterioară din 26 Mai 1915, a tribun. Bacău, foarte bine motivată, care arată modul cum trebuie să se împartă între doi ceriverani aluviunea formată în dreptul liniei lor de hotar. Această sentință a fost publicată și adnotată în revista *Justiția* din Iunie și Iulie 1916, No. 9 și 10, p. 287 urm.

D. Alexandresco

Iași, 1 Ianuarie, 1921.

1) „In cât privește codul lui Andronache Donici și codul Caragea, vezi tom. III, partea I-a al Coment. noastre, pag. 366, notă 1 (ed. a 2-a), iar în cât privește dreptul român, vezi Dernburg, *System des römischen Rechts*, I. § 170, p. 351 urm. (ed. Sokolovskii, 1911).